

La «mise en scène» als anys 1930

Carles Capdevila (Barcelona, 1879-1937), actor, dramaturg, director d'escena, traductor i periodista, se significà per la seva voluntat de renovar en profunditat l'escena catalana, ja fos en la seva faceta de traductor d'autors de la dramaturgia europea clàssica i contemporània (Sòfocles, W. Shakespeare, P. Marivaux, P. A. Beaumarchais, E. Verhaeren, M. Maeterlinck, G. Hauptmann, T. Bernard, G. B. Shaw) o en la de director dels teatres Novetats (1929-1932) i Romea (1934-1935). Com comentava el crític Domènec Guansé, Capdevila fou un dels homes de teatre que més consciència va tenir de la necessitat de renovar l'escena catalana amb la progressiva incorporació de la dramaturgia universal més diversa: «Va comprendre la necessitat de posar-lo en contacte amb els clàssics del món, i adaptà Sòfocles i Shakespeare. Va voler desvetllar-hi les inquietuds teatrals de la seva època i incorporà Hauptmann. Va voler guanyar el públic amb comèdies que fossin simplement divertides, i trià, entre el repertori francès, moltes de les [obres] més intel·ligents. Àdhuc volgué redimir el vodevil, de la grolleria que l'infectava, a Catalunya, i fins traduí, per a una de les escenes més sovint substituïdes, una de les picants i incisives comèdies d'Abel Hermant. Fins intentà desvetllar la curiositat del nostre públic, sempre una mica adormida, i ens importà una comèdia que havia de donar la volta al món: els *Rabots*. I quan, potser una mica desenganyat dels seus esforços, ja no traduïa sinó per a ell mateix, trià el més fort i més agut dels autors dramàtics actuals: Bernard Shaw, i ens oferí traduccions com *Santa Joana*, *El deixeble del diable*, *L'home i les armes*. Una ambició que no pogué veure realitzada per manca de mitjans editorials, d'incorporar tot Bernard Shaw a la nostra literatura, l'impulsava» (*Meridià*, núm. 4 [4-II-1938], pàg. 7). Reproduïm a continuació un article que Capdevila va publicar, en qualitat de director del Teatre Novetats, al número 3 de la revista *Imatges*, el 25 de juny de 1930. Amb plena consciència de la seva singularitat, Capdevila exposa el

procés d'escenificació d'un text, des de la lectura fins a l'assaig general, segons la pràctica habitual en els escenaris del moment.